

УДК 378.14

## **ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗАПЛАНОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ**

*Понікаровська С.В., ст. викладач  
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Закінчуючи навчальний заклад і вступаючи у професійний світ молоді люди розуміють, що отриманий ними досвід та навички роботи, які вони здобули у результаті позапланової діяльності, так само важливі, як і теоретичні знання. Роль позапланової роботи для підвищення ефективності навчання та формування особистості майбутнього інженера уявляється вкрай важливим питанням сьогодні, бо за результатами досліджень деяких західних вчених, технічні компетенції можна поділити на інженерну науку, як набір математичних і технічних засобів, і на інженерну практику – визнання та формулювання проблеми та її рішення.

Багато західних та вітчизняних вчених аналізують майбутнє вищої освіти у різних аспектах. У зв'язку з новими стандартами освіти та промисловості підвищуються вимоги до випускників, які повинні миттєво приймати важливі рішення, швидко адаптуватися, працювати у різних умовах. Освіта стає орієнтованою на отримання сучасних ключових компетенцій, які включають не тільки можливість відтворювати академічні знання, а й створювати нові у рамках практичної діяльності.

Задokumentованим результатом навчання є кредити та оцінки. Але всі дисципліни потребують більшого – інженерні спеціальності навіть знаходяться попереду інших щодо необхідності отримання знань у більшому об'ємі, ніж той, що дається на лекціях. Для них позапланова діяльність може бути додатком до академічної освіти. Адже до такого роду

діяльності можна віднести всю роботу, яка пов'язана (але не обов'язково) із навчальною діяльністю.

Вченими було проведене дослідження у рамках програми TREE (Teaching and Research in Engineering in Europe). Учасники дослідження поперше домовилися, що примусова та обов'язкова діяльність не можуть бути включені до позапланових заходів, тобто ми розглядаємо ті, що не є обов'язковими.

Дуже часто роль організаторів позапланової діяльності у нашій країні беруть на себе викладачі кафедр, намагаючись зробити роботу із студентами в рівній мірі корисною і цікавою. Такі заходи, які додають до соціальних навичок, навичок спонтанної бесіди, публічних промов, аргументованого спору і такого іншого, за думкою студентів, є не менш важливими для подальшого просування у житті, правильної підготовки та поведінки на співбесідах, вміння адаптуватися до умов роботи, співпрацювати із різними людьми, змінювати щось, за що людина відповідальна, на краще. Але на дослідженні у рамках програми TREE було запропоновано багато шляхів організації позапланової роботи або на факультетах, або студентськими організаціями, тобто централізовано і з подальшим включеннями результатів до так званого портфолію студента із позапланової роботи. Деякі з видів діяльності вважаються дуже корисними навіть представниками бізнесу, який підтримує той чи інших навчальний заклад. Це може означати навіть надання випускнику місця роботи після закінчення ним університету. Але взагалі позапланової діяльністю є будь-яка діяльність, яка сприяє розвитку студента. А Європейські університети, наприклад, пропонують широкий спектр таких видів діяльності у вигляді клубів різного напрямку (політичні, волонтерські, спортивні, технічні і т.д.).

Учасники програми TREE вважають, що університети можуть грати головну роль у наданні інформації про всі види позапланової діяльності, що

буде стимулювати можливості студентів поза межами університетів. Вони вважають, що для студентів, які активно беруть участь у такій діяльності, повинні бути засоби заохочування, навіть матеріального. Для мотивації університети можуть видавати сертифікат, або ставити заліки з деяких видів діяльності. Звичайно, сам університет повинен вирішувати, які види діяльності сприяють отриманню корисних для спеціальності навичок, і тому можуть вважатися позаплановою роботою. Студенти повинні лише надати якісь докази участі (рекомендації, наприклад) та детальне описання отриманих навичок. Оцінка може бути у виді заліку. Було запропоновано організувати спеціальний відділ, який буде видавати сертифікати на основі «портфолію» всієї неакадемічної роботи студента.

Учасники програми впевнені, що роботодавці будуть з цікавістю дивитися портфолію випускника із неакадемічної діяльності, адже воно показує які соціальні навички людина отримала за роки навчання. Таке портфолію може бути офіційним додатком до диплому студента.

Щоправда, представники Оксфорда та Кембріджа, наприклад, не вважають позапланову діяльність дуже важливою. Але навіть вони, справедливо кажучи, що «вміння грати на флейті» не замінить академічних знань, згодні, що під час навчання студенти повинні оформитися у цілісних розвинутих особистостей, тому не відговорюють їх від участі у позаплановій діяльності, хоч і не враховують їх успіхів у ній при прийомі до університетів.

Висновки можуть бути наступні. Величезні досягнення соціального прогресу обумовлені у тому числі якісними змінами у освітніх системах. Останнім часом освіта розвивається і змінюється. Якість життя в великій мірі залежить від освіти інженерів як великої сили, яка є її складовою. Для того, щоб майбутній інженер був конкурентоспроможний, треба заохочувати та підвищувати роль деяких видів позапланової діяльності та

знайти можливість відобразити її результати у деяких документах, достатньо офіційних, щоб на них звертали увагу майбутні роботодавці.

*Література:*

1. BEST Educational Committee. "The Role of Extra curricular Activities in the Formation of Engineers" // BEST Educational Committee. – BEST Symposium on Education, Rome Tor Vergata. – 26th July – 1st August 2005. – 16 p.

2. Engineering Graduates' perceptions of how well they were prepared for work in industry [Martin R., Maytham B., Case J., Fraser D.]. – European Journal of Engineering Education. – Vol. 30, - No. 2. – May 2005. – P. 167-180.

3. Hantal Omer. TREE (Teaching and Research in Engineering in Europe). Re-engineering Engineering Education in Europe / Omer Hantal. – Firenze University Press. – 2007. – P. 34-40.

Marginson Simon. Globalization and Higher Education // Simon Marginson, Marijik van der Wende. – 2006. – 74 p.

**УДК: 373.3.016:[811.111'373: 398]**

**ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ  
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ АНГЛОМОВНОГО  
ДИТЯЧОГО ФОЛЬКЛОРУ**

*Кваснецька Н.В., к.п.н., доцент  
Сторожук Х.М., студентка  
Рівненський державний гуманітарний університет*

У статті описується ефективність формування лексичної компетентності молодшого школяра засобами англomовного дитячого